

Бережна Юлія Олегівна
Державний біотехнологічний університет
Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Варнаєв О.М.

СОЦІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ВИВЧЕННЯ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Соціологія – наука, що вивчає суспільство. Деякі науковці вважають, що поняття суспільства формується зі здатністю людей відокремлювати себе від природи. По мірі дорослішання людина стає індивідом, а взаємодія індивідів – це соціум

Основна категорія соціології – це спільнота. Позаяк в спільності наявні усі відносини, властиві і індивіду, і суспільству. Соціальна спільнота – це не проста сума індивідів і не будь-яка група людей, а більш чи менш усталене соціальне утворення, суб'єкти якого об'єднані спільним інтересом і знаходяться у взаємодії між собою.

Соціологія – наука комплексна. Має трьохрівневу структуру:

- теоретична соціологія;
- спеціальні соціологічні теорії (соціологія середнього рівня);
- емпіричні соціологічні дослідження.

Теоретична соціологія – це багатоманітні концепції, що розробляються з метою роз'яснення та інтерпретації загальних аспектів соціального розвитку суспільства. Протягом історичного розвитку суспільства було вироблено багато різноманітних концепцій, що пояснювали специфіку закономірності розвитку людського суспільства. Ці концепції відбивали, з одного боку, вже досягнений рівень соціальних наук, з іншого боку – специфіку підходу тих чи інших вчених до пояснення тих чи інших явищ.

Спеціальні соціологічні теорії – області соціологічного знання, котрі мають своїм предметом дослідження відносно самостійні і специфічні підсистеми суспільного цілого (етносоціологія, соціологія молоді, міста тощо), відносини і окремі сфери життєдіяльності (соціологія праці, побуту, соціальна психологія тощо), інститути (соціологія громадської думки, соціологія сім'ї, освіти тощо), процеси (соціологія організації, конфліктологія тощо) – тобто галузеві знання. Емпіричні соціологічні дослідження являють собою методи та технології збору соціальної інформації – встановлення та узагальнення соціальних фактів посередництвом прямої або непрямої реєстрації подій, характерних для вивчення соціальних явищ та процесів.

На емпіричному рівні на основі вивчення думок індивідів стосовно окремих фактів, аналізу документації формується первинне соціологічне знання – гіпотези.

Проте з посиленням вимог до практичного вирішення соціальних проблем сучасного суспільства виникла необхідність у вивченні і з'ясуванні соціальних явищ, що відбуваються в окремих сферах життєдіяльності людини, окремих соціальних спільнотах та інститутах. З'явилися галузеві та специфічні соціологічні теорії середнього рівня. Сам науковий термін «теорії середнього рівня» був запроваджений у практичну діяльність Р. Мертоном.

Як відомо, ХХ ст. характеризується, з одного боку, подальшою диференціацією наукових знань, а з іншого – інтеграцією їх. Результатом цих процесів є виокремлення нових, а також поява багатьох суміжних наук. Історія становлення соціології свідчить, що від філософії спочатку відокремилась загальна соціологія, а потім від неї – галузеві соціології. Загальна соціологія є більш фундаментальною наукою порівняно з галузевими соціологіями.

Метою вивчення соціології є не тільки здобуття системних знань про суспільство, закономірності та тенденції його розвитку, соціальну структуру, причини соціальних криз, а й заохочення до пошуку нових соціально вартісних цінностей, адекватної оцінки стану суспільства, шляхів його поліпшення, до виховання наукового світогляду та національної свідомості.

Соціологія є фундаментальною наукою, покликаною формувати світоглядну, методологічну та ідеологічну культуру. Вона є також і ужитковою наукою, що має забезпечувати поінформованість населення, органів державної влади та управління про

суспільне життя, через засоби масової інформації формувати громадську думку. Західні вчені часто рівнем розвитку соціологічної освіти вимірюють рівень розвитку демократії в країні.

Реформувати суспільство не можна без соціологічного забезпечення та обґрунтування рішень, що їх приймає державна влада, без попереднього вивчення їх соціальної зумовленості, без прогнозування можливих наслідків та моделювання їх оптимальних варіантів.

Кабашиний Артем Олександрович
Державний біотехнологічний університет
Науковий керівник – канд. соц. наук, доц. Борюшкіна О.В.

ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ В УКРАЇНІ ЯК СТРАТЕГІЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІЇ

Людство як соціальний вид існує в різних суспільних формаціях. Саме ці формації ми називаємо суспільством в загалом. Не рідко у скрутні часи суспільство консолідується заради за ради дослідження колективних значущих цілей. Частіш за все ці зусилля пропорційні тому впливу, проти якого активізується. І майже завжди цей ефект (що особливо важливо він проводиться на добровільних засадах) проявляється у кризові часи загрози існування самого суспільства. Сам феномен може бути пояснено, як стратегія збереження суспільства та нації. Прикладом може бути безліч військових конфліктів, таких як ВВВ чи серія Ізраїльсько-Полістинських конфліктів. Це яскраве підтвердження того, що суспільство може та охоче консолідується у питання взаємної безоплатної допомоги, у часи крайньої потреби.

Основа цієї філософії альтруїстичного служіння соціуму обумовлена як біологічними факторами виживання виду, так і не біологічними факторами, такими як ідеологія. У свою чергу, всі ці філософські школи, які виростають безумовно з ідей Платона поділяються між собою на політичні вектори, лівих і правих. І як можна здогадатися, по-різному інтерпретують концепцію альтруїзму. Можливо предикатом у їхньому формуванні стали роботи Т. Гобса та Н. Маккіавелі, протиставляючи один одному свій підхід до оцінки громадянського суспільства та людського соціуму в цілому. Протиставити стратегії добровільному волонтерському руху можемо тоталітарну стратегію характерну для авторитарних політичних режимів. Однак загальним залишається принцип добровільного співробітництва, філософи лише по-різному його інтерпретують щодо держави. У цьому випадку йдеться про антагонізм громадянського суспільства та держави.

Сучасну Україну можна віднести до першої групи - альтруїстів. Як здавалось би, у капіталістичній країні, яка бере курс на інтеграцію з ЕС, котра проголошує індивідуалізм, найбільшою цінністю стало формування масового стихійного добровільного руху?

Річ у тім що саме індивідуалістичні цінності протиставляюся тоталітаризму, або гібридним режимам котрі виникли у ряді країн, серед котрих є і сама Росія. На її прикладі ми добре бачимо, що патерналістська політика привела до повного виключення громадянського суспільства із системи прийняття рішень. Тобто, люди не вважають що вони повинні, так або інакше втручатися в діла зовнішньої й внутрішньої політики. Це питання стосовно громадської активності дуже активно досліджується соціологами і політологами. Серед вчених і активних пропагандистів науки можна виділити О. Шульман російського політолога, кандидата політологічних наук, серед її робіт виділяється книга "Прикладна політологія" присвячена проблематиці гібридних режимів, зокрема Росії.

Що таке волонтерство? Це неоплачувана, добровільна діяльність, спрямована на благо всіх чи окремих груп індивідів. Як правило, волонтерська діяльність спрямована на допомогу тим особам та групам осіб, які не можуть потурбуватися про себе. Однак згодом це твердження втратило свою актуальність. На сьогодні, це все також добровільна, безкорислива допомога, але вона більше не спрямована на допомогу та підтримку жебраків, людей з інклюзією, ветеранів.